

B. Stenge Csaba

Rejtő Ernő igaz története

Rasztik (Rejtő) Ernő 1919. október 15-én született Baján, római katolikus családban. Édesapja Rasztik István Géza (1888-1939) vasúti tisztviselő, édesanyja Vukovits Mária (1896-1967) volt.¹ Ernő volt a szülők harmadik gyermeke és egyetlen fia. Két nővére, Margit (1916-2002) és Piroska (1918-1992) később családot alapított és leszármazottaik ma a Dunántúlon több helyütt élnek, akiket sikerült is felkutatnom.

Rasztik Géza (elől, ingben és sapkában) a Duna szerelmese. A csónakban hátul két nagyobb lánya, Margó (balról) és Piroska (a szerző gyűjteményéből)

Rasztik Margó, aki öccséhez a legközelebb állt a testvérek közül. A kép az 1930-as évek közepén készülhetett (a szerző gyűjteményéből)

A negyedik, legfiatalabb testvérnek, Ilonának (1921-1971) sajnos nem születtek saját gyermekei. A Rasztik család Bajáról később Szigetvárra költözött. Rasztik Ernő családi beceneve – egyetlen fiúként, két idősebb leánytestvér mellett – „Öcsi” volt. Később a magyar királyi honvéd légierőben kapott egy egyébként ritkán használt repülő becenevet is („Fickó”). Édesapjának minden bizonnyal komoly tervei voltak egyetlen fiával, hiszen családnevét 1937 novemberében a 6621/1937. sz. BM rendelettel magyarosították Rejtőre (ez esetben csak a fiú, Ernő nevének magyarosítására került sor, édesapjának, illetve leánytestvéreinek névmagyarosítására nem).

Rasztik Ernő mint cserkész a harmincas évek közepén (a szerző gyűjteményéből)

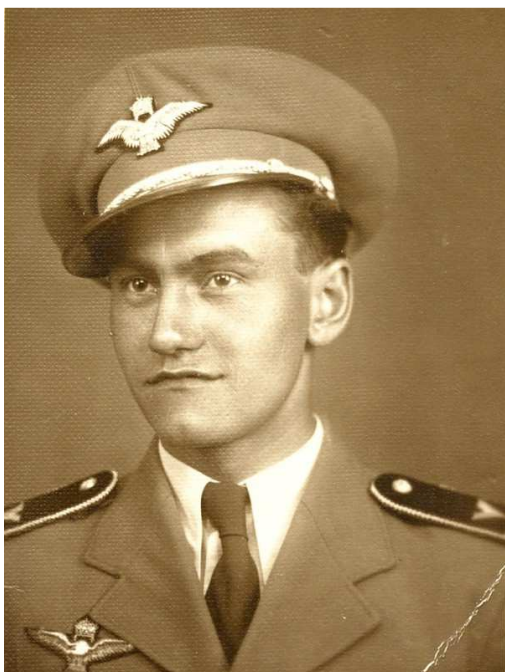
Rejtő Ernő nyári öltözetben, szalmakalapban a DRT idején Grottagliében, 1938-39 (a szerző gyűjteményéből)

Miután Pécs Városi Négyévfolyamú Fiú Felsőkereskedelmi Iskolában leérettségizett, 1938-ban Rejtő Ernő is jelentkezett a magyar királyi honvéd légierő által meghirdetett, nagyszabású toborzókampányra, melynek során pilótajelölteket kerestek. A szigorú egészségügyi rostan átesettek, 200 fő – köztük Rejtő Ernő – ezt követően Olaszországban kapták meg repülőképzésüket. Ez volt a dél-olasz repülő tábor (DRT), mely a Taranto melletti Grottaglie repülőtérén zajlott. Itt Rejtő Ernő a tisztjelöltek vadászrepülő csoportjában nyert kiképzést. 1939-es hazatérése, a gázkar-tanfolyam,² a vadásziskola és a tartalékos tiszti iskola befejezése után csapathoz osztották be a fiatal hadapród őrmestert.

Nyilvántartó lapján az első beosztása nem szerepel, az általam gyűjtött adatok szerint az 1. vadászrepülő ezredhez helyezték. A második bécsi döntést követően, Észak-Erdély visszatérésekor századával Kolozsvár-Szamosfalva repülőtérre helyezték át, ahol százada a 2/4. hadrendi számot kapta (parancsnoka ekkor Gulden György

¹ A Rejtő Ernő életével, civil pályafutásával kapcsolatos adatok – külön jelölés nélkül – hozzátartozóitól származnak.

² Az olasz gépeknél a más légierők típusainál alkalmazottal ellentétben a gázkart nem rátolni, hanem ráhúzni kellett, azaz a gázadásnál nem előre tolni, hanem hátrahúzni kellett a gázkart. Ennek hibás irányú berögzülése rendkívül balesetveszélyes volt, ezért kezdték meg az olaszoknál kiképzett pilótákat azonnal „lenevelni” az ott berögzült, ellentétes irányú gázkar-mozgatásról.

Rejtő Ernő mint magyar repülő hadapród őrmester 1940-ben (a szerző gyűjteményéből)

A Messerschmitt Bf 109 típusanfolyamot 1944. június 12. és július 17. között végezte Pápán, illetve Székesfehérvár-Sóstón.⁶ Szolnokon 1944. augusztus 24-ével helyezték a 101/4. vadászpilóta század állományába, mely betagozódott a 101. vadászpilóta ezred megalakuló II. osztályába, ezt követően, 1944 októberétől kezdte meg századával harci bevetéseit (korábbi, hátszói szolgálatával kapcsolatban említendő még egy 1944-es repülőbalesete, melyből teljesen helyrejött ugyan, de az akkor szerzett hegeket rövid élete végéig viselte a vállán).

Rejtő Ernő nyilvántartó lapján szerepel egy vezénylés 1945. január 22-ei dátummal az 1. honvéd repülő pótosztályhoz, illetve egy 1945. február 20-ai bejegyzés, mely szerint bűnügyében rendelkezések történtek és elrendelték büntetőindítvány készítését.⁷

Bár itt hűtlenség szerepel, de minden bizonnyal nem lehetett nagyobb volumenű az ügy, mivel az ezred fennmaradt iratanyagában nincs ezzel kapcsolatos nevesített dokumentum és hajózási beosztását is meghagyták, melyet egy katonai hűtlenség kaliberű (tehát kiemelten súlyos)⁸ ügyben, valódi eljárás esetén megszüntettek volna.

Nyemecz Pál (bal oldalon) és Rejtő Ernő hadapród őrmesterek Kolozsvár-Szamosfalván 1941 elején (Nyemecz Pál gyűjteményéből)

³ Moksony Ferenc szíves közlése alapján. A szélhámossal egyébként Moksony Feri bácsi is találkozott, nagyon meg is döbbsent rajta, hogy egy vadidegen ember - aki keresztl is nézett rajta, hiszen nem tudta, hogy kicsoda - Rejtő Ernőnek adja ki magát. Ketten egyébként jelen sorok írásakor is élnek még azok közül a volt bajtársai közül, akik az igazi Rejtő Ernőt jól ismerték: Szentiványi János (1920-), aki vele együtt a DRT tisztjelölti vadászcsoporthoz nyerte el kiképzését és Nyemecz Pál (1917-), aki Kolozsváron a 2/4. testvérszázadában, a 2/3. vadászpilóta században szolgált.

⁴ HM-HIM Hadtörténelmi Levéltár (továbbiakban HL) Központi Irattár (továbbiakban KI) 13779. sz. okmánygyűjtő. Rejtő Ernő okmánygyűjtője - ahogy sok más 1945 előtti tisztársáé is - csak a nyilvántartó lapját tartalmazza, semmi mást nem.

⁵ Uo.

⁶ Tobak Tibor: *Pumák földön-égen*. Budapest, Háttér kiadó, 1989. 110-115. o.

⁷ HM-HIM HL KI 13779. sz. okmánygyűjtő.

⁸ A hűtlenség büntetési tételeiről, háborús időszakban különösen súlyozott mivoltáról lásd az 1930. évi. III. törvénycikket (A katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről), valamint az 1934. évi XVIII. törvénycikket a hűtlenség szigorúbb büntetéséről.

Rejtő Ernő 1945 tavaszán a 101. vadászpilóta ezredben már számos esetben kötelékvezetőként repült. Légi harcban jelentett eredményéről egy esetben maradt fenn adat: 1945. március 23-án reggel, egy nyolcgépes kötelék szabad vadász bevetése során 8:50 és 9:05 között 8 amerikai P-51 Mustanggal vívott légi harcot. Ennek során, 8:58-kor jelentette a kötelékben repülő Rejtő főhadnagy egy Mustang típusú vadászgép súlyos eltalálását - a bevetési könyvben szó szerint „eredményesen löve” -, mely füstölve a földön égő tüzek füstjébe zuhant a HR 43 négyzetben, Berhidától északra (becsapódást nem tudtak megfigyelni, arra tanú nem volt, igazolásra a gép így nem került).⁹ Ha a típus a rossz látási viszonyok között valóban jól került azonosításra – ugyanebben a bevetési jelentésben szerepel az is, hogy a szovjet vadászok sárga csőrrel, azaz sárgára festett orral voltak a légtérben -, akkor ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy aznap az amerikai 15. légi hadsereg egy Mustangot veszített hadműveleti területen a 332. vadászpilóta osztály állományából, az a gép azonban cseh területen zuhant le kora délután. Az ejtőernyővel kiugró és hadifogságba eső pilóta, Lincoln T. Hudson hadnagy visszaemlékezése szerint gépe motorhiba miatt zuhant le.¹⁰

Rejtő Ernő főhadnagy utolsó felszállására 1945. április 22-én 6 óra 50 perckor került sor, egy nyolcgépes köteléket vezetett alacsony támadási feladattal Mistelbach-Staatz, Mistelbach-Asparn és innen ÉNY-ra a második útágazás térségében. A kötelékből három gép hamarabb visszatért (Tanács őrmester 7:10-kor, majd Fekete zászlós 7:35-kor nem töltött póttank, végül Endrődi hadnagy 8:10-kor nem húzó motor miatt).

Rákász főhadnagy gépe hajtóművének szívótér nyomása rossz volt, a jelentett, állítólagos légi harcban pedig Messerschmittje jobb szárnya és függőleges vezérsíkja lövést kapott. Szebeni hadnagy visszakísérte, mert Rákász főhadnagy gépe csak 260 km/h-val tudott repülni. Rákász és Szebeni 8:25-kor szálltak le. A kötelék további három gépe: Rejtő Ernő főhadnagy és kísérője, Sziráki Mihály zászlós, valamint Bély Ödön zászlós nem tért vissza. Bély zászlós azonban aznap este nyolckor bevonult az ezredhez, jelentése szerint az ő gépe alatt egy nehéz légvédelmi lövedék robbant, melynek szilánkjaitól gépe súlyosan megsérült. Elég sokat visszavitorlázva, végül Kremstől északra, Strasztól 2 km-re keletre szállt hasra. A bevetési jelentésben ugyan szerepel légi harc, de sem a légi harcban részt vevő ellenséges gépek típusa, sem darabszáma nem szerepel a bevetési könyvben (melyet – még ha néha hibásan is – de minden alkalommal meg szoktak adni).¹¹

Rejtő Ernő főhadnagról a hivatalos források csak annyit közöltek, hogy Mistelbach K és a Morva folyó között 3000 méteres magasságban eltűnt a „fekete 5” jelű, 511226 gyártási számú Messerschmittjével (Bf 109 G-14).¹²

Rákász József főhadnagy – aki később az Amerikai Egyesült Államokba emigrált – már a háború után írt a családnak egy levelet (melynek eredetije azóta sajnos elveszett). Ebben a család visszaemlékezése szerint Rákász egyértelműen azt írta, hogy ő utoljára annyit látott, hogy Rejtő Ernő és Sziráki Mihály elrepültek keletnek.

A bevetési jelentésben szereplő légi harccal kapcsolatban emiatt akár az is előfordulhat, hogy az utólag lett fabrikálva az eltűnések kvázi igazolására, megmagyarázására (lehet, hogy Rákász gépe is légvédelmi találattól sérült meg eredetileg). Ha ez a verzió igaz, tehát nem légi harc vagy légvédelmi találat volt az elvesztésük oka és Rejtő Ernő – ez a nagyon lelkes és elkötelezett, az utolsó pillanatokig folyamatosan bevetésre járó, soha valós vagy mondvacsinált ok miatt bevetést meg nem szakító pilóta - talán haza akart menni, akkor valószínűleg csak a már szovjet kézben lévő területen tartózkodó hozzátartozóiért való aggodás vezethette, mert egyébként gyűlölte a szovjeteket. A pontos sorsa azonban máig sem derült ki, csak az a tény bizonyos, hogy a háború után soha nem tért haza, ezért hősi halottnak tekintendő. (Esetleges lezuhanásáról, kényszerleszállásáról, hadifogságba eséséről nincs adat, ami sajnos elég gyakori a háború végi időszakban.)

U.kir.101.honvéd vadász repülő ezred.

K i t ű n t e t é s i j a v a s l a t

964.szám.
1945.

hadiküldetésére vagy magyar vitázási éreire.

1. Név:	Rejtő Ernő
2. Szolgálati adatok:	Áll.vás. és rendfok. ht. főgép. Csapattest 101.V.rep.e. Áll.testésolnoki reptér pág. Szolg.bec. beo.repgép vez. Mista van a kártyán: 44.IX.4.
3. Személyazonosítási adatok:	Születési év és hely: 1919., Baja Anyja ledánykori neve: Rakovits Mária Azonosítási szám:
4. Belüloldi béke és hadiküldetés adatai:	Erőlyi Balázs Belüloldi béke és hadiküldetés adatai: 1. fok. kardokkal és koszorúval
5. Bevetési elhárítási adatok:	./.
6. Megsebesült, eltűnt v. fogadott-e:	Nem tért vissza 45.IV.22. bevetés alkalmával
7. Alkalmos:	As ellenőrzés előtt tanúsított vitáz magatartásáról
8. Teljesítmények /tegyetvény/ hely és időadatokkal:	48 orosz bevetésen vett részt ebből: a./ Pincsehely állomáson 45.I.20-án alacsony támadáson ki- lőtt egy mozdonyt. Részvett ezenkívül még 19 alacsony- támadáson amelyekben 8 vasúti teherkocsi, 17 tehergépkocsi, 3 szekert és 4 géppuskafészt lőtt ki.
9. Javasolt kitüntetés:	Magyar Koronás Bronz Érdemérem hadiszállalagon a kardokkal
10. A szerkesztő aláírása:	1945.évi április hó 24-n 101.V.rep.e.p.k.
11. Hasonló előzőleg kiadottak:	a./hadparancsnok: b./hadtestparancsnok: c./haderejparancsnok:
1945.évi hó -n	1945.évi hó -n 1945.évi hó -n
12. Döntés:	

Rejtő Ernő főhadnagy 1945. április 24-én kitöltött kitüntetési felterjesztése (HM HIM Hadtörténelmi Levéltár)

⁹ HM HIM HL 101. vadászpilóta ezred iratanyaga, 113. doboz. A 101. vadászpilóta ezred bevetési könyve, 1945. március 23-ai bevetési jelentés.

¹⁰ Uo., továbbá National Archives and Records Administration (College Park, MD) MACR 13256, valamint Lincoln Hudson nekrológja a Chicago Tribune News 1988. szeptember 29-ei számában.

¹¹ HM HIM HL 101. vadászpilóta ezred iratanyaga, 113. doboz. 101. „Puma” vadászpilóta ezred bevetési könyve, 1945. április 22-ei bevetési parancs és jelentés.

¹² Uo., 1945/65. sz. ezredparancs, 1945. április 23.

Mindenesetre Sziráki zászlóssal együtt ők ketten voltak a 101. vadászrepülő ezred – és egyben a magyar királyi honvéd légierő – utolsó, harci repülőbevetés során elveszett pilótái. Eltűnése után Rejtő Ernő főhadnagyot a Magyar Koronás Bronz Érdemérem hadiszalagon a kardokkal hadikitüntetésre terjesztették fel 1945. április 24-én. A kitüntetési felterjesztésben összesített adatok szerint Rejtő Ernő főhadnagy összesen 48, szovjetek elleni harci bevetésen vett részt. Ezek során 1945. január 20-án Pincehely vasútállomáson alacsonyítámadás során kilőtt egy mozdonyt. További 19 alacsonyítámadása során 8 vasúti teherkocsit, 17 tehergépkocsit, 3 szekeret és 4 géppuskafélszket lőtt ki.¹³

Másnap, 1945. április 25-én a kitüntetés adományozásra is került Rejtő Ernő részére. Emellett a kitüntetés mellett viselte még a Tűzkereszt I. fokozatát a kardokkal és koszorúval, valamint az Erdélyi és a Délvidéki Emlékérmeket is, továbbá német vonalról megkapta a Bronz Frontrepülő Jelvényt.¹⁴

A családhoz – az említett Rákász József által írt levélen kívül – soha, semmilyen értékelhető információ nem jutott el Rejtő Ernőről, illetve a pontos sorsát illetően a háború végét követően. Mivel otthon mindig visszavárták, így édesanyja sosem nyilvánította holtta (a vele együtt eltűnt Sziráki Mihályt az ő családja 1956-ban holtta nyilvánította, ez 1956/32. folyószám alatt szerepel a jászladányi állami halotti anyakönyvben).

A Raszti család (a szülők, Margó és az ő férje) családi sírja Balatonkeresztúr nagyobb köztemetőjében ma.
(A szerző fotója, készült 2012. október 28-án)

A családi síron Rejtő Ernő főhadnagy emlékére elhelyezett táblácska (tévesen századosi rendfokozattal).
(A szerző fotója, készült 2012. október 28-án)

¹³ HM HIM HL 101. vadászrepülő ezred iratanyaga, 113. doboz. Rejtő Ernő kitüntetési felterjesztése alapján.

¹⁴ Uo., tovább 1945/63. sz. ezredparancs, 1945. április 21., 1945/69. sz. ezredparancs, 1945. április 28.

Ami a magát Rejtő Ernőnek kiadó és repülő vezérőrnaggyá kinevező személyt illeti, valódi neve B. I.¹⁵ és 1926. július 29-én, tehát az igazi Rejtő után közel hét teljes évvel született Budapesten. A katonai repüléshez soha semmi köze nem volt, 1945 előtt katona sem volt.

Hogy sorozatos valótlan állításaival ellentétben valójában B. I.-nek mi köze volt valaha a magyar fegyveres erőkhöz, rendvédelmi testületekhez, illetve a pártállami rendszerhez, annak részleteit az alábbiakban ismertetném.¹⁶

A Magyar Kommunista Pártba már 1947 februárjában belépett (később a Honvédségben, majd Néphadseregben párttitkári feladatokat is ellátott). A Honvédséghez, a piliscsabai VI. önálló lövészászlóaljhoz 1948. április 24-én vonult be, behívással. Innen 1949. január 9-én a győri V. határvédelem zászlóaljához helyezték. Mindkét szolgálati helyén rajparancsnoki beosztást kapott. Itt 1950. április 19-én szolgálat közben baleset érte, ezt követően 1950. május 1-vel leszerelték. A következő év májusáig az építőiparban dolgozott, majd ismét a Néphadsereg kötelékébe lépett, önként jelentkezéssel. 1951. május 25-től július 12-éig egy kiegészítő tiszti tanfolyam hallgatója volt Budapesten. Ennek elvégzése után, a HM 1951/04461. számú parancsában 1951. június 28-ával főhadnaggyá léptették elő. (Valószínűleg hadnagyi rendfokozatát már a tanfolyam kezdetekor megkapta - végzettsége ekkor egyébként 6 elemi volt.) A tanfolyam végeztével a győri kieg. parancsnokság állományába helyezték. Itt szolgált 1952. december 1-ig. Innen a mosonmagyaróvári kieg. parancsnokságra helyezték annak vezetőjeként. Itt 1953 végéig szolgált, 1953. december 31-el a kapuvári kieg. parancsnoka lett, mely beosztást 1955. július 15-ig látta el. (Közben, a HM 1954/0635. számú parancsában, 1954. december 29-vel századossá léptették elő). Ezt követően, 1955. december 16-ig a csornai járási kieg. parancsnoka volt. Katonai szolgálati ideje során több korrupciós ügye is volt (sikkasztás, orgazdaság), melyekért feljelentések is születtek. Valószínűleg ezeknek is szerepe volt abban, hogy 1955. december 16-val a HM 1955/01168. számú parancsa alapján tartalékalállományba helyezték. A Néphadseregben 5 évig volt hivatásos tiszt, ezen belül 3 évig járási kieg. parancsnok. Ezután visszatért a civil életbe. Alapító tagja volt annak a 14 fős csoportnak, akik 1956. november elején Győrben a karhatalmat megalakították („pufajkások”). 1956. november 8-tól 1957. május 1-ig mint a győri karhatalmi zászlóalj egyik századparancsnoka teljesített szolgálatot, a karhatalom megszűnésével, a későbbiek folyamán civil foglalkozása mellett munkásör volt. Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésében, az azt követő időszakban a rendszer megszilárdításában a karhatalom tagjaként nyújtott tevékenységéért a HM 1957/0248. számú parancsában 1957. június 28-val tartalékos őrnaggyá léptették elő. Emellett a 25/1957. (IV. 21.) Korm. rendelettel alapított Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem is adományozták részére, mely a Kádár-korszak egyik legmagasabb és talán legszimbolikusabb kitüntetés volt.¹⁷

Minősítésében folyamatosan ismétlődően kiemelt hibái szerint „hibáit nehezen ismeri be, indulatos, siránkozó”.

Egy 1961 szeptemberében írt feljegyzés szerint „Pártfegyelmet kapott, mert alaptalanul fasisztázott le másik tart. tisztet.” (A lefasisztázott személy minden bizonnyal egy 1945 előtti, magyar királyi honvédtiszt volt – érdekes, hogy míg ekkor még fasisztázta őket, 1989 után ezek közé az emberek közé tartozónak állította be magát).

1965. február 23-án egy volt pufajkás társával együtt - aki az első rendű vádlott volt - „sokszorosítás útján elkövetett izgatás” büntette miatt a Győri Járásbíróság hat hónapi szabadságvesztésre ítélte, melyből 4 hónapot letöltött, később gyakorlatilag rehabilitálták, a pártba is visszavették. A nagyon érdekes történetről annyit érdemes tudni, hogy ezzel a másik volt pufajkással 1964-ben munkatársak voltak, de munkahelyen kívül is számos alkalommal találkoztak, ekkor fő beszédtemájuk a politika volt. Sérelmezték, hogy „...Az utóbbi időben egyre több vezetői funkcióban lévő kommunistát váltottak le és helyébe olyan személyt neveztek ki, aki az ellenforradalom idején ellenséges magatartást tanúsított. Szóba került köztük az is, hogy több idős kommunistát is leváltottak különböző funkciókból olyanokat, akik hosszú évtizedeken keresztül kiálltak a párt politikája mellett. S mire nyugdíjazásra került a sor, egészen alacsony munkakörbe helyezték. Emellett sokszor szóba került köztük az is, hogy személy szerint ők is sérelmet szenvedtek, mert hiszen mindkettőjüket előző magasabb beosztású munkakörből leváltották, alacsonyabb beosztásba kerültek. 1964. elején felmerült bennük az a gondolat, hogy az MSZMP Központi vezetőségének írnan egy levelet, amelyben a helyi hibákat feltárják. De később ezt azzal az indokkal vetették el, hogy a Központi Vezetőség kivizsgálás végett a leveleket a helyi szervekhez küldve, s akkor nekik ebből még további kellemetlenségeik lesznek. Kb. július végén, vagy augusztus elején elhatározták, hogy különböző címre rölapokat fognak küldeni „Éljen a kommunista párt” című szöveggel, hogy ezzel a címzettnek a tudomására hozzák, hogy Magyarországon él a kommunista párt, s így módon kívánták a címzettek figyelmét felhívni az általuk észlelt hiányosságokra. A rölapokat gyermekjáték nyomdával készítették el. (...) A rölapokat akkor adták postára, amikor a Szovjetunió pártjában és kormányában személyi változások történtek. (1964 októberében Hruscsov leváltásával Brezsnyev lett a Szovjetunió Kommunista Pártjának első titkára – szerző). Úgy fogták fel, hogy ezután már szerintük realisabb, „erősebb” kéz, politika fog következni.”¹⁸

Ami ennek a fentiek alapján azt hiszem, nyugodtan keményvonalas kommunistának is nevezhető személynek a rendszerváltás utáni tevékenységét illeti, Rejtő Ernővel kapcsolatban véleményem szerint a fantáziáját az indíthatta

¹⁵ Teljes nevét nem írom ki, mert bár ő nem volt tekintettel mások személyiségi jogaira, ilyenek neki is voltak, illetve vannak. (Egyébként valódi teljes neve, egykori lakcímével együtt megtalálható a „Kényszerleszállás” című kiadványukban.)

¹⁶ Az ezt követő részletek mind a HM-HIM HL KI 4849. sz. okmánygyűjtőből származnak, mely B. I. személyi okmánygyűjtője.

¹⁷ A Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem az „ellenforradalmi erők” elleni harcokban részt vevő, azokban meghalt, illetve a karhatalomba 1956. december 31-ig belépett személyeknek volt adományozható, lásd erről részleteiben 25/1957. (IV. 21.) Korm. rendelet, 1042/1957. (IV. 21.) Korm. határozat.

¹⁸ HM-HIM HL KI 4849. sz. okmánygyűjtő, csatolt ítélet alapján.

be, hogy egy volt munkatársa, Kárpáti István a háború idején valóban vadászpilóta volt. Kárpáti a DRT legénységi vadászcsoportjában kapott kiképzést és ő – többek között – jól ismerte a szintén a DRT során kiképzett Rejtő Ernőt is és így mesélt is B. I.-nek róla. Így gondolhatta azt, hogy ha valaki eltűnt, az akár elő is kerülhet és miért is ne bújhatna a bőrébe...

Az, hogy külsőleg sem hasonlított Rejtő Ernőre – bár valószínűleg nem is látott róla képet –, szemlátomást nem zavarta. (Nemcsak az arcvonásai nem hasonlítottak rá, de például az igazi Rejtő Ernőnek sötétbarna szeme volt, míg a szélhámosnak kék.) 1998-ban – miután „felbukkanásának” híre eljutott hozzájuk – az igazi Rejtő Ernő hozzátartozói is felkeresték: a találkozáson ott volt az ekkor még élő Margó néni, aki a leánytestvérek közül a legközelebb állt „Öcsihez”, illetve Piroska néni leánya, Valéria is. Természetesen azonnal kiderült, hogy nem a valódi Rejtő Ernőről van szó és megegyeztek B. I.-vel abban, hogy ha abbahagyja az eddigi tevékenységét és nem adja ki magát többé Rejtő Ernőnek, akkor nem perelik be. Sajnos írásba ezt nem foglalták és nem is követték B. I. későbbi tevékenységét, pedig neki ez az ágában sem volt leállni a „repülőkalandjainak” a fabrikálásával. (Sajnos a Magyar Veterán Repülők Egyesületének is addig járt a nyakára, míg elkövették azt a súlyos hibát, hogy adtak neki egy tagsági igazolványt Rejtő Ernő névre kiállítva.) A történet kicsúcsosodása két olyan könyvének a megjelenése volt, melyekben a „háborús élményeit” is megosztotta az olvasóközönségével. Egyik „Géppár repülés” címmel jelent meg 2005-ben, míg a másik „Kényszerleszállás” címmel 2006-ban, mindkettő magánkiadásban, mindkettő Vázsonyi Miklóssal, mint szerzőtárral, aki a Néphadsereg pilótája volt.¹⁹

A két könyvvel kapcsolatban meg kell, hogy jegyezzem: magánkiadásban sajnos – bármilyen kontroll híján – gyakorlatilag bárki bármit kiadhat (de ez sajnos vonatkozik egyes kiadókra is). Nem gondolom azt, hogy szükség lenne mondatonként szétszedni és külön cáfolni a két kiadványban megjelent valótlanságokat. Első kötetük megjelenése után, miután az a kezembe került, 2005. október 24-én írtam már egy rövid anyagot a Roncskutató honlapra ezzel kapcsolatban, melyben több részletre kitérve felhívtam a jó szándékú érdeklődők figyelmét arra, hogy ez nem visszaemlékezés, és hogy nem a valódi Rejtő Ernő írta (<http://www.roncskutatas.hu/node/12464>).

Jómagam, naív lélek azt gondoltam, hogy a történet ezzel véget ért (bár a szélhámos rajongótáborától kaptam ezt követően hideget-meleget, sőt szerzőtársa is „megtisztelt” egy minősíthetetlen hangú magánlevéllel, melyet több is követett – megjegyzem: mikor első levelét megkapva azt elolvastam, azonnal felhívtam telefonon, hogy tisztázzuk a történetet, azonban bemutatkozásom után félretette a kagylót, nem volt hajlandó szóba állni velem). Ezt követően, 2006-ban jelent meg az újabb kötetük „Kényszerleszállás” címmel, melyben B. I. nemcsak a „repülőkalandjainak” továbbszínezését folytatta, de szerzőtársával együtt minősíthetetlen stílusban nekem is estek. Ezt a kiadványt jómagam sajnos csak az elmúlt télen vettem észre (a kis példányszámú, magánkiadásban megjelenő könyvek nincsenek túlságosan szem előtt). Mire a kiadvány hozzám eljutott, már egyik szerző sem élt, így a személyiségi jogi per velük szemben elmarad. Ennek ellenére, mivel személy szerint nem tartom tolerálhatónak, hogy valaki ilyen formán üzzön gúnyt egy hősi halált halt pilóta emlékéből, továbbá hogy teljesen megtevéssze a jó szándékú, de teljesen tájékozatlan érdeklődőket, 2012. szeptember 27-én megbízam egy budapesti ügyvédi irodát a szükséges jogi lépések megtételére. Azaz: az illetékes szerv mondja ki azt, hogy a szélhámosnak semmi köze nincs a valódi Rejtő Ernőhöz, és hogy a kegyeletsértő kiadványok visszavonásra kerüljenek azokból a közgyűjteményekből, ahol beszerezték őket.

Remélhetőleg ezzel ez a nem mindennapi, de felettébb tanulságos történet hamarosan lezárul.

B. I. mint a Néphadsereg főhadnagya, kb. 1951-ben
(HM HIM Központi Irattár)

B. I. névjegykártyája, kommentár nélkül (A szerző gyűjteményéből)

A szerző ezúton is köszöni Rejtő Ernő hozzátartozóinak az életrajza összeállításához nyújtott segítséget és a szerzőnek ajándékozott, vele kapcsolatos fotókat.

¹⁹ Ha már B. I.-nél szóba került 1956, Vázsonyi Miklóssal kapcsolatban is meg kell említeni, hogy Gyurkó Lajos vezérőrnagy, a 3. hadtest és Kecskemét helyőrségparancsnoka parancsára mint a kecskeméti 66. vadászpilóta hadosztály századosa, ő volt a Kecskeméten, 1956. október 27-én a Cigányváros ellen bevetett MiG-15Bisz géppár egyik pilótája. A repülők itteni bevetésével kapcsolatban a katonai források a tűzmegnyitás tényét elismerik, de nem említenek áldozatokat, a helyi civil források szerint viszont ez a repülőbevetés több halálos áldozattal is járt. Lásd erről Iván Dezső: A magyar katonai repülés története 1945-1956. Budapest, HM Oktatási és Tudományszervező Főosztály, 1999. 171. o., illetve 1956. Bács-Kiskun megyei kronológiája és személyi adattára. Kecskemét, Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltára, 2001. szerk. Tóth Ágnes I. kötet 33-34. o.